

ניתוח אירועים בטיחותיים בטיולים מערכת החינוך

המשמעות בהוצאת טיול עפ"י חוזר מנכ"ל

בתחילת חודש מאי 2010, בהפרש של פחות מ 24 שעות, אירעו 2

תאונות קטלניות בטיולים של מערכת החינוך במסגרתם קיפחו את

חייהם 2 תלמידים, **אביתר אביבי ז"ל**, תלמיד כיתה ח' מ"ישיבת חורב"

בירושלים שטבע למוות בבריכת גני חוגה **ולירז טלקר ז"ל**, תלמיד כיתה

ז' מבי"ס "זינמן" בדימונה שהתמוטט עקב התקף אסטמה בנחל קטלב

בפרוזדור ירושלים.

1. בשנת 2012 במסגרת טיול שנתי של בית ספר מנור כברי, נפל תלמיד כיתה יא' יפתח ספיר ז"ל במהלך שלב הירידה במפל נחל התחמסון במדבר יהודה. כתוצאה מהנפילה מגובה של כ-15 מ', נפצע אנושות בראשו ונפטר בית החולים סורוקה בבאר שבע שלושה ימים מאוחר יותר.
2. בקיץ 2015 **טבע למוות** תלמיד כיתה יא' מתלמוד תורה בירושלים בעת שהקבוצה נכנסה לרחצה בים התיכון (בניגוד להנחיות ולכללים).
3. בקיץ 2015 **טבע למוות** תלמיד מבי"ס בבית שמש עת נכנסו לרחצה לילית בבריכה בחצור הגלילית במהלך טיול (שוב בניגוד להנחיות האוסרות רחצה במהלך טיול)

מאפייני תאונות בטיולים

במהלך העשור האחרון במהלך טיולים נהרגו 10 תלמידים. חלקם מתאונות של טביעה, חלקם מבעיות בריאות, חלקם מנפילות ממצוק.

דוגמאות לאירועי בטיחות

- **טביעת תלמיד במהלך טיול** - עקיפה של מדריך מוביל, כניסה לגב מים וטביעה.
- **נפילה ממצוק** - התקרבות לשפת המצוק, איבוד שיווי משקל ונפילה.
- **טביעה במהלך רחצה** - טביעת תלמיד במהלך רחצה מאורגנת בטיול.
- **שתיית אלכוהול והתנהגות חריגה** - תלמיד שתה אלכוהול, טיפס על מבנה של אכסניית הנוער, נפל ונפצע קשה.

בואו נתייחס אל הטיול כמקצוע

טיול אינו אירוע מסוכן – אלא אם אנחנו הופכים אותו לכזה

בשלב שבו מתחילים להמציא, לאלתר, לזלזל בנהלים ולחשוב שמותר

לנו הכל, או אז מתחילות התקלות שעלולות להסתיים באסון.

אין לנו שום זכות מוסרית לסכן את תלמידנו

וחובתנו להחזירם הביתה בשלום.

בואו נתייחס אל הטיול כמקצוע

- תכנון והובלת טיול הינו עסק מקצועי וככזה יש להתייחס אליו.

- כל טיול מתחיל בתכנון ובמערכת הכנות דקדקנית ומקצועית

ומסתיים

בביצוע עקבי בהתאם לתכנון וללא אלתורים מיותרים.

- בהנחה שביצענו תהליך סדור ושלם חזקה עלינו שגם ליד הגורל יהיה

קשה להפתיע אותנו ולשבש את מהלך הטיול.

[מכתש קטן](#)

[מסע ישראלי - 1](#)

[נחל תבור](#)

[שמורת ניצנים](#)

[נחל משמר](#)

[כניסה לחשיכה מסע ישראלי](#)

[פציעה בחולות ראשל"צ](#)

[נחל פרת](#)

מכתש קטן

אירוע אובדן דרך של קבוצת מטיילים תלמידים

- ביום ראשון, בתאריך 8.2.2015 יצאה קבוצת תלמידים מבית ספר לדרום הארץ, לסמינר שמשכו 3 ימים (8 עד 10 בפברואר). קבוצת המטיילים מנתה 21 תלמידים, שתי מורות מלוות ומגיש עזרה ראשונה, חמוש מאבטח טיולים. ביום השלישי לסמינר, ב – 10 בפברואר, בהתאם לתכנית, הגיעו לחניון המכתש הקטן. לאחר שירדו מהרכב **איבדו את הכיוון** והלכו בשביל לא נכון ל'נחל עקרבים' - נחל קניוני קשה.

אירוע אובדן דרך של קבוצת מטיילים תלמידים

- לאחר שעה של הליכה, התברר לאחד התלמידים (מד"צ של"ח), כי הם לא נמצאים בשביל המתוכנן. יחד עם עוד 4 תלמידים ומגיש עזרה ראשונה, הם הצליחו להתאפס ולחזור לשביל המתוכנן, שביל 'מעלה עלי' ולחצות את המכתש כמתוכנן. 16 תלמידים נשארו בנחל עקרבים, כאשר הם בנפרד מהמורה המלווה שמצידה איבדה שליטה על התלמידים, חלקם בציר נחל העקרבים.

אירוע אובדן דרך של קבוצת מטיילים תלמידים

- בשעה 17:00, יחידת החילוץ הגיעה לשטח וחילצה את התלמידים האובדים, עם המורה המלווה, מלבד שתי נערות שנשארו בשטח. בשעה 21:45 נמצאות שתי התלמידות הנותרות על ידי מסוק של חיל האוויר. המסוק הוריד את התלמידות בסמוך לאוטובוס, והקבוצה התחילה את דרכה חזרה הביתה לירושלים. בזה תם האירוע.

3D

תחילת הירידה ב"מעלה עלי"

מסלול מקורי מתוכנן
4 תלמידים עם משי"צ
שחזרו למסלול הנכון

נק' היציאה להליכה במקום
לעלות ל"מעלה עלי" כונים
ויורדים לנחל עקרבים

לאחר שהתחלקו לזוגות
ושלישיות, התלמידים הלכו
ונכנסו לנחל עקרבים. המרחק
בין הזוגות והשלישיות הלך
וגדל והקשר הפך לבלתי
אפשרי. בשלב מסוים, כל זוג
פעל בשטח עצמאית ולפי
החלטות שהוא קיבל.
התלמידים לא הכירו את
השטח, אין מפה לאף תלמיד,
ואחראית הטיול נמצאה, אי
שם מאחור, ללא שליטה, ללא
התמצאות מינימלית

נחל עקרבים - 14 תלמידים עם
המורה האחראית, הליכה במורד
הנחל עד הנקודה שממנה חולצו
עלי ידי יחידת החילוץ

ראו הנחל
כנגד הספה

3D

תחילת הירידה ב"מעלה עלי"

מסלול מקורי מתוכנן
4 תלמידים עם משי"צ
שחזרו למסלול הנכון

נק' היציאה להליכה במקום
לעלות ל"מעלה עלי" כונים
ויורדים לנחל עקרבים

נחל עקרבים - 14 תלמידים עם
המורה האחראית, הליכה במורד
הנחל עד הנקודה שממנה חולצו
עלידי יחידת החילוץ

ראו הנחל
כנגד המסדה

מסקנות

מנהלת בית הספר אישרה את תכנית הסמינר מבלי להבין שהיום השלישי המתוכנן במכתש הקטן הוא טיול (קשה!) כל דבר.

ליקויים :

- אי שימוש בחוזר מנכ"ל טיולים.
- היעדר כתב מינוי מפורט מטעם מנהלת בית הספר לאחראית הסמינר והטיול.
- לא בוצע 'סיור הכנה' במסלול המתוכנן במכתש הקטן.
- יציאה לטיול מבלי להכיר את ציר הנסיעה, ציר ההליכה וללא מפת סימון שבילים.
- מורה אחראית ללא רקע והכנה מספקת וללא חניכה וליווי של רכז הטיולים.

רכז הטיולים הבית ספרי שהינו רכז מקצועי בעל ניסיון רב, שגה ופעל לא נכון בכל הליך ההכנה של אחראית הטיול בכל ההיבט המקצועי.

השתלמות מורה אחראי בטיול

מסע ישראלי 1

אירוע התייבשות תלמידים בטיול "מסע ישראלי"

- במסגרת טיול "מסע ישראלי" שבו השתתפו יחד 3 מוסדות חינוך ממקומות שונים בארץ בנחל ימין ונחל חתירה, **דווח על בעיות של התייבשות ומצוקת מים וכן על תלמידים שהתקשו בהליכה ורק לאחר הגעת יחידת חילוץ חולצו התלמידים אל נקודת הסיום.**

נחל ימין ונחל חתירה מסלול ההליכה

אירוע התייבשות תלמידים בטיול "מסע ישראלי"

- התלמידים שהו כל הלילה בנסיעה, הגיעו לירוחם, התפללו שחרית והגיעו באיחור לנקודת תחילת המסלול.
- כל אחד מהמוסדות שהשתתפו בטיול תיאמו את הפעילות באופן נפרד וללא קשר נראה לעין ביניהם.
- בחלק מהמוסדות, הסגל שהשתתף בפגישות ובתיאומים מול "מסע ישראלי" היה שונה מהסגל שלקח חלק בפעילות המסע.
- משך המסלול 6 שעות הכולל "מעגלי שיח".

אירוע התייבשות תלמידים בטיול "מסע ישראלי"

- כמות המים לכל תלמיד הייתה 3 ליטר כאשר על פי החישוב נדרש 4.5 ליטר לתלמיד.
- לא נלקח מלאי מים חירום/רזרבה למסלול.
- ביום הפעילות לא דווח על עומס חום כזה שעשוי לגרום לביטול הפעילות. טרום הפעילות נוצר קשר עם חדר מצב ונאמר שאין עומס חום.

אירוע התייבשות תלמידים בטיול "מסע ישראלי"

מסקנות

- הנסיעה ומניעת מנוחה טרום ביצוע מסלול במזג אוויר חם וללא מנוחה נוספת בתחילת המסלול באיחור גרמה להגדלת משך הזמן של חשיפת התלמידים לעומס חום בהמשך המסלול.
- יציאת כמות מטיילים יחד כאשר התיאום מבוצע בנפרד "מעניק" תמונה שונה מאשר כל מוסד מטייל בנפרד ועלול לגרום לשיקול דעת שגוי של הלשכה לתיאום טיולים וחדר מצב.

אירוע התייבשות תלמידים בטיול "מסע ישראלי"

- כמות המים לא הייתה מספקת אל מול כושרם הפיזי, עומס החום, תשישות ומשך המסלול, הסוגיה עולה במספר אירועים במהלך החודשים האחרונים ולא רק באירוע הזה. יש לבחון הגדלת כמות המים כאשר מתוכנן מסלול מדברי ובמזג אויר הקרוב לעומס חום.

ניתוח תחקירי אירועי בטיחות בטיולים

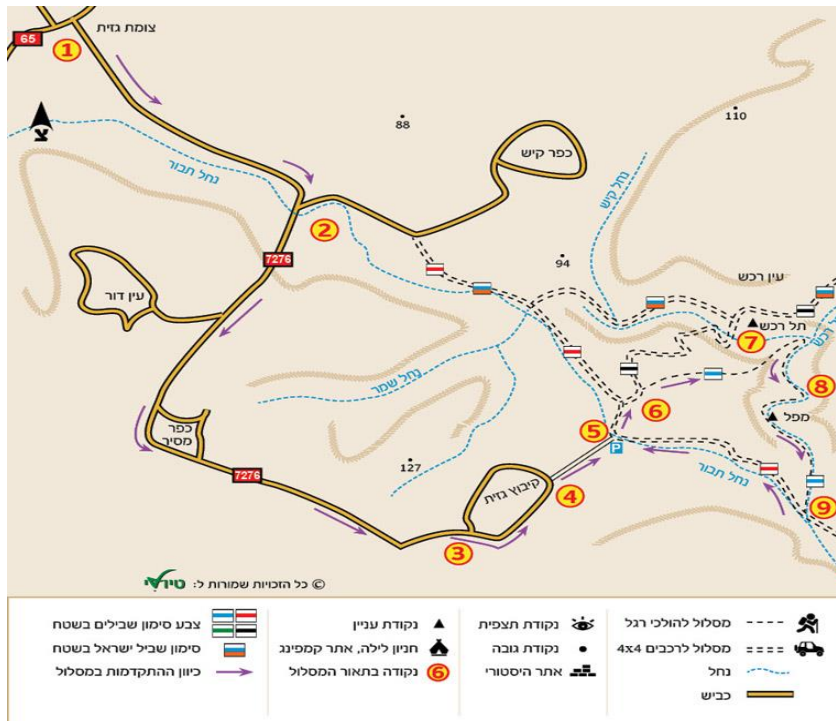

נחל תבור

אירוע נחל תבור

כללי:

- טיול שהתקיים בקיץ 2011 במהלך מסע רגלי, שהחל בכוכב הירדן והמשכו בנחל תבור הלך לאיבוד תלמיד, שהתנתק משאר התלמידים ושהה לבדו בנחל תבור במשך 7 שעות, מתוכם 5 שעות בחשיכה מוחלטת.

אירוע נחל תבור

- המסע הרגלי החל בכוכב ירדן בסביבות השעה 12:00 בצהריים, כשהיעד היה צעידה בנחל תבור ובסיומו הגעה לאכסניה בשדמות – דבורה. משך זמן המשוער של המסע הוא לפחות 7 שעות. יש לזכור, שהוא מתקיים באמצע חודש יוני, כשמזג האוויר בשעות הצהריים, חם מאוד. בהגיע המטיילים לצומת בזלת שבנחל תבור בסביבות השעה 17:00 חש התלמיד, שהוא חולה אסטמה שלא בטוב. הוא פנה והתלונן על חולשתו.

אירוע נחל תבור

- התלמיד נשלח לבדו חזרה במסלול בו צעדו, על-מנת שיחבור למחנך הכיתה, איש לא וידא את הגעתו לשם. המחנך חש גם הוא שלא בטוב – כנראה מחמת התייבשות, היה אמור להתפנות מהמקום בג'יפ של גיאולוגים, שעסקו במקום בעבודת – מיפוי.

אירוע נחל תבור

- משהגיע התלמיד למקום הג'יפ הוא מצא את נהג הג'יפ ואת מחנכו – יושבים סביב שולחן. התלמיד פנה לנהג וביקש ממנו להצטרף לנסיעה יחד עם המחנך. הנהג סירב בנימוק, שאין ביטוח המכסה הסעת ילדים, כל זאת ללא כל התייחסות של המחנך למצוקתו של התלמיד. התלמיד סב על עקביו והחל בהליכה לכיוון שממנו בא כדי לחבור חזרה למטיילים.

אירוע נחל תבור

- בינתיים קבוצת התלמידים המשיכה במסלול הצעידה בנחל ונוצר מרחק בינם לבין התלמיד שצעד בשביל עד הגיעו למזלג הראשון. כאן פנה לכיוון שלהשערתו התלמידים מתוכננים לצעוד בו. לאחר מרחק מסוים הוא נתקל בשער ברזל. כאן פנה שוב והמשיך ללכת לכיוון הנגדי, בינתיים החלה השקיעה, וחשיכה השתררה במקום, על כן החליט לחזור לכיוון שער הברזל ולהמתין שם כשהוא יושב על אבן.

אירוע נחל תבור

• משהגיעו המטיילים לאכסניה בסביבות השעה 21:00 נפגשו שני

המורים והתעניינו זה אצל זה לגבי מצבו של התלמיד. רק אז

התבררה העובדה המרה, שהתלמיד לא נמצא עם התלמידים, וכי

הוא בעצם נותר בשטח. הדבר הובא מידיית לידיעתו של אחראי

הטיול. מרגע זה החלו החיפושים הקדחתניים תוך הסתייעות

בגורמים מקצועיים, שהסתיימו בשעה שתיים לפנות בוקר, אז נמצא

הילד בריא ושלם.

ניתוח תחקירי אירועי בטיחות בטיולים

שמורת ניצנים

אירוע שמורת טבע ניצנים

כללי:

- במהלך טיול בשמורת טבע ניצנים טבע ילד במסגרת פעילות שיט שבוצעה במקום.

עיקרי האירוע:

- במהלך טיול של תלמידים מבית ספר אי שם בארץ, טבע תלמיד כיתה ב' (בן 7).
- במסגרת אותו יום טיול, ביצעו התלמידים שייט בבריכות ניצנים, בתום השייט, כשעלו לאוטובוס הבחינו שהתלמיד חסר. מיד החלו חיפושים נרחבים אחריו שנערכו יחד עם המשטרה, עם מתנדבים ועם יחידת החילוץ במהלך כל הלילה. למחרת היום, בבוקר, נמצאה גופת התלמיד באגם.

אירוע שמורת טבע ניצנים

עיקרי המסקנות

ההכנות לטיול היו חסרות ולקויות. עיקר הנקודות הבולטות באו לידי ביטוי בנושאים הבאים:

- **חוסר ידע:** חוסר ידע של הוראות הבטיחות בטיולים של מנהל בית הספר וצוות בית הספר. גם רכז הטיולים לא עבר הכשרה ולא מכיר את החומרים המקצועיים, אחראי הטיול שהיה גם המדריך, לא הכיר את השטח ולא ביצע סיור מקדים.

אירוע שמורת טבע ניצנים

- **אין שימוש בחוזר מנכ"ל טיולים וחוזר הבטיחות: אין שימוש בחוזר מנכ"ל טיולים, ובחוזרי הבטיחות המנחים כיצד לפעול בפעילויות חוץ.**
- **בית הספר מאשר פעילות שאינה מתאימה לגילאי התלמידים:**
- בית הספר מאשר פעילות שייט בבריכות האסורה על ילדים בכיתות ב' (שייט סירות משוטים ו"פדלים" מכיתות ה' ומעלה).

אירוע שמורת טבע ניצנים

- **תכנית טיולים לא מקצועית:** בניית תכנית הטיול אינם נבנים בהתאמה לדרישות חוזר מנכ"ל. טיול מסוג זה צריך להיות כחלק מתכנית כללית שנתית של טיולים.
- **תיק טיולים:** בתיק הטיולים היו חסרים נתונים והוא נבנה באופן לא מקצועי. התכנית עצמה לא הייתה בנויה לתלמידים (הליכה רגלית ממושכת בחולות ניצנים בשעות החמות, אינה מתאימה לתלמידים בכיתה ב', השייט שתוכנן גם הוא אינו מותאם לילדים בגילאי 7 ועוד.

אירוע שמורת טבע ניצנים

- **אחראי טיול:** הוגדר אחראי טיול, אך לא קיבל כתב מינוי והתברר שלמרות ניסיונו, לא פעל כשורה בתהליך ההכנות, לא הכיר את שטח הטיול כנדרש, לא ביצע הכנת שטח וסיור לא תדרך את המדריכים ולא דאג להכנת התלמידים כראוי.
- **הנחיות למחנכים ולתלמידים:** למחנכים לא הועברו הנחיות בטיחות, נקודות ודגשים לקראת הטיול. גם במהלך הטיול, טרם הכניסה למים, לא בוצע תדריך ולא היו הנחיות מסודרות של האתר.

אירוע שמורת טבע ניצנים

- **בדיקת "רישוי עסקים"**: לא נבדק "רישוי עסקים" כנדרש לקבלן שהפעיל את הסירות, בדיעבד התברר כי הקבלן קיבל הוראה מפורשת מהמועצה שלא לפעול בשטח ולכן גם לא קיבל "רישוי עסקים".

- **האישור הביטחוני לטיול**: האישור הביטחוני שניתן לבית הספר, נתפס על ידי רכז הטיולים כחזות הכול. מצופה היה שרכז הטיולים ואחראי הטיול אשר קיבלו את האישור הביטחוני, יבדקו בחוזר מנכ"ל את הנהלים והמשמעויות של הפעילות המתוכננת, בעקבות אישור זה.

ניתוח תחקירי אירועי בטיחות בטיולים

נחל משמר

אירוע נחל משמר

כללי:

במהלך מסלול טיול בנחל משמר 14 תלמידים עזבו ללא רשות את הקבוצה המטיילת בזמן הפסקת הצהריים והמשיכו במסלול ההליכה.

התלמידים הלכו במסלול שלא היה מתוכנן ע"פ תוכנית הטיול והגיעו לאחר כ-8 ק"מ של הליכה לשמורת נחל ערוגות.

פקחי רשות הטבע והגנים בשמורה ליוו את התלמידים מנחל ערוגות לנחל דוד שם חברו התלמידים עם אחראי הטיול.

אירוע נחל משמר

עיקרי האירוע

- 2 קבוצות של תלמידי כיתות יא' יצאו לטיול בין 4 ימים במדבר יהודה . תחילת הטיול במפגש כביש 90 ונחל משמר הייתה בשעה 09:00 לערך. הקבוצות יצאו למסלול הליכה במסלול האדום עד לחיבור עם המסלול השחור, המשך במסלול זה עד למפגש עם מסלול כחול הליכה במסלול זה לכיוון מעלה צאלים והגעה לחניון הלילה, חניון צאלים ללינת שטח .
- במהלך הפסקת הצהריים שערכו הקבוצות באזור שלפני מפגש השבילים בסביבות השעה 13:30, עזבו 14 תלמידים מהקבוצה שאותה הוביל המדריך, את הקבוצה והחלו ללכת במסלול לכיוון מפגש השבילים. כש-14 התלמידים הגיעו למפגש השבילים המשיכו במסלול האדום לכיוון מעלה משמר.(שלא כמתוכנן בציר הטיול)

אירוע נחל משמר

- מדריך הקבוצה הבחין בחסרונם של התלמידים שעזבו את הקבוצה, רק כעבור כ-10 דקות.
- התלמידים המשיכו במסלול זה שאורכו כ-8 קילומטר עד שהגיעו למעלה איסיים. הם ירדו במורד המעלה והגיעו למפגש עם נחל ערוגות בסביבות השעה 15:45.
- כל אותה עת לא ידעו התלמידים את מקום הימצאותם וכמו כן לא היה כל קשר בינם ובין הצוות המנהל של הטיול.

אירוע נחל משמר

- פקח רשות הטבע והגנים שנמצא באזור שאל את התלמידים איפה המדריך שכן בשעת המפגש (בסביבות 15:30) כל המטיילים במקום היו צריכים כבר לצאת מהאזור.
- התלמידים ענו לפקח שהמדריך נמצא מאחור. כאשר הגיע אחרון התלמידים ופקח הרשות נכח לדעת שאין עם הקבוצה מדריך, הוא התקשר לפקח הטיולים ודווח על האירוע.
- פקח הטיולים עדכן את חדר מצב על האירוע מהדיווח שהתקבל מפקח השמורה.
- צוות ביה"ס דיווח לחדר מצב על פיצול בקבוצה והגעתם של 14 התלמידים לנחל ערוגות בשעה 16:55.

אירוע נחל משמר

- פקחי הרשות באתר ליוו את התלמידים במסלול נחל ערוגות ממפגש השבילים מעלה האיסיים ונחל ערוגות עד ליציאה מנחל ערוגות ואחר כך מהיציאה של נחל ערוגות לשמורת נחל דוד

- נקודות להתייחסות :
 - טעויות בשלב תכנון הטיול
 - טעויות בשלב הטיול עצמו
 - כיצד ניתן היה למנוע את האירוע.

ניתוח תחקירי אירועי בטיחות בטיולים

כניסה לחשיכה – מסע ישראלי

כניסה לחשיכה מסע ישראלי

כללי:

- במהלך טיול במסגרת מסע ישראלי שמסלולו היה מעלה דבשון, עין עקב, עין עקב עליון, חניון לילה עבדת.
- 2 מדריכים אשר לא היו בקשר עין עם הקבוצות האחרות, איבדו את השביל ונכנסו לחשיכה עם הקבוצות בקטע האחרון של הטיול, בין עין עקבים עליון לחניון עבדת.
- החילוץ בוצע על ידי פקח רשות הטבע והגנים שהוביל את הקבוצות עד הגעתם אל חניון הלילה.

כניסה לחשיכה מסע ישראלי

עיקרי האירוע:

- הטיול יצא מראשון לציון ב 0100 בלילה, והגיע לתחילת המסלול הרגלי בנחל צין חניון הסרפנטינות בשעה 0600.
- הקבוצות החלו את התנועה מעין עקב עליון לכיוון חניון הלילה באיחור. המסע הישראלי כולל מלבד ההליכה גם פעילויות בקבוצות לאורך המסלול, מה שדורש זמן רב יותר ממסלול רגיל.
- שתי הקבוצות האחרונות, שהיו בקשר עין זו עם זו, איבדו את השביל. על פי עדותו של המדריך, מספר ילדים הלכו לפניו בשביל, ולהערכתו זו הסיבה שאיבד את סימון השביל.
- המדריך עשה מספר ניסיונות לאתר את השביל ובמהלכן אף ניסה להיעזר טלפונית ברכזת המסע אשר הגיעה כבר לחניון. במהלך הניסיונות הללו ירדה החשכה.

כניסה לחשיכה מסע ישראלי

- עם רדת החשיכה, חדל אורי את תנועת האנשים, צירף את הקבוצה שלו לקבוצה של אסף ויצא עם עוד חניך לכיוון הכביש הראשי.
- על פי עדותה של רכזת המסע, במעלה הדרך מעין עקרבים עליון לחניון נדדה בין הקבוצות לראות שהן לא סוטות מהשביל המסומן כי זיהתה חוסר בטחון אצל המדריכים, למרות שלטענתה כולם בצעו טיול הכנה. היא אישית עשתה טיול הכנה כשבועיים לפני כן עם המדריך שנתקע בשטח.
- בשעה 1730 התקשר מארק אלדד, המורה האחראי על הטיול, אל חדר מצב, ודיווח כי שתיים מתוך חמש הקבוצות של המסע נתקעו בחושך.

כניסה לחשיכה מסע ישראלי

- בשעה 1740 נוצר קשר בין חדר מצב והמדריך האבוד אשר הגיע אל הרכס של העיר עבדת, חדר מצב הורה את המדריך לרדת אל תחנת הדלק, ובמקביל הופעלה יחידת החילוץ.
- המדריך הציע לחזור אל הקבוצה ולחלץ אותה בעצמו, בדרך בה יצא הוא מהשטח, אבל **בחדר מצב התנגדו** כיוון שנוצר רושם כי הוא אינו מכיר את המסלול מספיק טוב.
- פקח רשות הטבע והגנים, אסף את רכזת המסע, יחד נסעו אל תחנת הדלק לאסוף את המדריך והתלמיד שהיה אתו. הם נסעו על דרך עפר שהגיעה עד למקום בו נוצר קשר עין עם הקבוצה. (הקבוצה הייתה מצוידת בפנסים).
- רכזת המסע והמדריך חברו אל הקבוצה והוליכו אותה, בהנחיית פקח הרשות, אל חניון הלילה.

כניסה לחשיכה מסע ישראלי

• נקודות להתייחסות :

טעויות בשלב תכנון הטיול

טעויות בשלב הטיול עצמו

כיצד ניתן היה למנוע את האירוע.

ניתוח תחקירי אירועי בטיחות בטיולים

אירוע פציעה בחולות ראשל"צ

אירוע פציעה בחולות ראשון לציון

כללי:

במסגרת טיול אפשר צוות ההדרכה לילדים במהלך הפסקה לילדים לקפוץ ולהשתולל בדיונות ראשון לציון.
אחד התלמידים קפץ "קפיצת בורג" שבעטיה רגלו נתקעה וסובבה. כתוצאה מכך נגרמה לו נכות.

אירוע פציעה בחולות ראשל"צ

עיקרי האירוע:

- במסגרת טיול להכרת ולימוד ערכי מורשת בדיונות חולות ראשון לציון, אפשר צוות ההדרכה לילדים, במהלך הפסקת האוכל, לילדים לקפוץ ולהשתולל בדיונות ראשון לציון.
- אחד התלמידים קפץ "קפיצת בורג" שבעטיה רגלו נתקעה וסובבה. כתוצאה מכך נגרמה לו נכות (נקבעה לנער נכות צמיתה בגובה של שמונה אחוזים) והוא סובל מחוסר יציבות ברגל.

פסק דין אירוע פציעה בחולות ראשון לציון

- בית המשפט קיבל את התביעה תוך שהוא מדגיש כי ביטחונם ובריאותם של הילדים עומדים בראש סדר העדיפויות ואין לאפשר לתלמידים להשתולל כאוות נפשם, לבצע כל פעולה העולה על רוחם ולהתפרע.
- בית המשפט הדגיש כי ילדים בגילים אלה חסרים מנגנוני הערכת הסיכונים ושיקול הדעת שקיימים אצל בגיר ולכן במסגרת חובת הזהירות המוטלת עליהם, היה על צוות המורים והמדריכים למנוע מהתלמידים לבצע קפיצות ממרום הדיונה, קפיצות בסיבוב ו"סלטות" באוויר, שכן מדובר בפעולות שהסיכונים הטמונים בהן הם בלתי סבירים וכן יש לנקוט בפעולות למניעת תאונות כמו זו.

ניתוח תחקירי אירועי בטיחות בטיולים

אירוע בנחל פרט

אירוע בנחל פרת

כללי:

- במסגרת טיול קבוצת תלמידים וביניהם תלמיד בן 13 סטו מהמסלול והמשיכו בהליכה על מדף סלע שממוקם כ-4-7 מטר מעל אפיק הנחל.
- לאחר מספר מטרים של הליכה שלא במסלול המסומן במקום שבו רוחב מדף הסלע הוא כ-20 ס"מ, מעד התלמיד ונפל מגובה של כ-7 מטר לתחתית הוואדי התלמיד נפגע בראשו צווארו ובגבו אך היה בהכרה מלאה.
- הוא טופל במקום ואחר כך פונה לנקודת סיום המסלול משם הועבר באמבולנס לבית החולים הדסה עין כרם.

אירוע בנחל פרת

עיקרי האירוע:

- 94 תלמידי כיתות ז' ו-ח' ובנוסף 3 מדריכי טיולים, 3 מאבטחים ומגישי עזרה ראשונה וכן צוות מורים מביה"ס יצאו למסלול בנחל פרת.
- מסלול ההליכה היה מעין פרת לעין פואר. כשני קילומטרים מסיום המסלול במקום שבו השביל יורד מהמדרון הדרומי של הוואדי לכיוון תחתית הערוץ, קבוצה קטנה של מספר תלמידים וביניהם התלמיד, ממשיכה ללכת לאורך מדף הסלע מעל לערוץ הוואדי ובמקביל למסלול המסומן.
- לאחר כ-20 מטרים של הליכה על מדף הסלע בגובה של בין 4-7 מטר ובנקודה שבו רוחב מדף הסלע נהייה צר מאוד (כ-20 סנטימטר) מעד התלמיד נפל מגובה של כ-7 מטר לחלק התחתון של וואדי (על משטח חלק יחסית בצמוד למסלול המסומן).

אירוע בנחל פרת

- חובש שהזדמן לאירוע ואחראי הטיול ניגשים לתלמיד המתלונן על כאבים בכל הגוף ובמיוחד באזור הראש הצוואר והגב. אחראי הטיול מעדכן את מנהל החטיבה בביה"ס שנמצא בטיול.
- התלמיד בעזרת מנשא קרש גב שהובא למקום הנפילה מועבר רגלית לנקודת סיום המסלול.
- חדר מצב מקבל עדכון ראשוני לגבי האירוע בשעה 14:05 אשר מעדכן מידית את יחידת החילוץ מגילות.
- אחראי הטיול מעדכן את חדר מצב בשעה 14:15, כי הפצוע בהכרה מלאה וכי הוא מניע את כל איבריו אך סובל מכאבים בגב בראש ובצוואר.
- התלמיד פונה לבית חולים ולאחר יממה שוחרר לביתו.

טיול ישראלי

בהצלחה